

ועדת הבחירות המרכזית
לכנסת ה-20

القاضي سليم جبران
رئيس لجنة الانتخابات المركزية

השופט סלים ג'ובראן
יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית

תב"כ 9/20

העותרים: 1. פרופ' יוסי יונה
2. מפלגת העבודה הישראלית

נגד

המשיבים: 1. חבר הכנסת נפתלי בנט, יו"ר מפלגת הבית היהודי
2. מפלגת הבית היהודי
3. היועץ המשפטי לממשלה

עתירה למתן צו מניעה בהתאם לחוק הבחירות (דרכי תעמולה),
התשי"ט-1959 (להלן: חוק הבחירות)

החלטה

1. העותרים פנו אליי בעתירה למתן צו למניעת שידורו של סרטון שפרסמו המשיבים 1-2 באתר שיתוף סרטוני הווידאו הגדול באינטרנט: YouTube. על פי העותרים, "בסרטון, מופיעים ציטוטים בשגיאות כתיב ובשיבוש מכוון המבקשות לרמוז כי אלו כביכול נכתבו בידי דוברי ערבית ומהווים חלק מתעמולת החמאס כנגד מדינת ישראל. כך לדוגמא נכתב: "כול הכבוד לחיילים הציונים המיסרבים לישרת בשטחים הכבושים", - הטעויות המכוונות במקור. כל זאת מופיע על רקע צבעי - ירוק המזוהה עם החמאס ושימוש בלוגו של ערוץ הטלוויזיה המזוהה עם חמאס, כמו כן מופיע בפתח הסרטון קטע צילומי מ'השואה'. בסיום הסרטון מופיעה שקופית: 'זה לא חמאס! זה יוסי יונה'" (סעיף 6 לעתירה).

2. לשיטתם של העותרים, הסרטון מהווה הסתה נגד העותר 1, ואופיו ואופן עריכתו מלמד כי הוא נוצר בכוונה לפגוע בעותר "תוך השוואתו לגורם עוין למדינת ישראל, לארגון טרור אשר חרט על דגלו את השמדתה של המדינה ואשר ניהל רק באחרונה מערכה צבאית כנגדה. ההקבלה בין ארגון זה לבין העותר יש בה כדי להסית כנגדו

ועלולה להביא לעודד בין מדעת ובין אם לא, אף למעשי אלימות כנגדו" (סעיף 7 לעתירה). ביקשתי מהעותרים להגיש הודעה מעדכנת לעתירה, בה תפרט את מקור הסמכות למתן הצו שנתבקש. במסגרת זאת, הפנתה בין היתר ל-תב"כ 2/19 פדנקנטלר נ' אלדד (12.12.2012), שם החליט השופט רובינשטיין למנוע הפצתו של תעמולה על גבי אוטובוס בשל תוכנה.

3. המשיבים 1-2 טוענים כי דין העתירה להידחות. ראשית, טוענים הם כי ליו"ר ועדת הבחירות אין סמכות ליתן צו מניעה במקרה דנא, היות שסמכותו של היו"ר מוגבלת לעבירות בהתאם לחוק הבחירות ואיסורים מסוימים בחוק הבחירות לכנסת [נוסח משולב], התשכ"ט-1969. העותרים טוענים כי הסרטון מהווה הסתה, האסורה על פי חוק העונשין, התשל"ז-1973 (להלן: חוק העונשין). אולם, סמכותו של היו"ר אינה משתרעת על פני חוק העונשין בכלל, והעבירה בדבר הסתה בפרט.

4. לגופם של דברים, טוענים המשיבים 1-2 כי הסרטון מבקר התבטאויות של העותר 1. לשיטתם: "האמת צריכה להיאמר: הסרטון נשוא העתירה הוא סרטון נוקב וקשה. הומור וחקן נעדרו ממנו. וכך - בכוונת מכוון. יש בתעמולת הבחירות סרטים נעימים לצפייה, יש המשדרים רוח חיובית צעירה, אופטימיות ומתובלת בהומור. לא זה היחס הראוי לעמדותיו, התבטאויות השיטתיות של העותר... הסרטון מבקש להביע ביקורת קשה ולהציג בכל כיעורן חמש מהתבטאויותיו של העותר, כפי שהן נכתבו או נאמרו על ידו" (סעיפים 1-4 לתגובה).

5. עוד מוסיפים המשיבים 1-2 כי הסרטון חוסה תחת הגנת חופש הביטוי, ואין בו הסתה לאלימות היות שאין בו קריאה מפורשת או משתמעת למעשה אלימות נגד העותר 1, ו-"בוודאי שאין בסרטון אפשרות ממשית לתוצאה של עשיית מעשה אלימות" (סעיף 28 לתגובה).

6. החלטתי לצרף את היועץ המשפטי כמשיב לעתירה. בדומה למשיבים 1-2, גם הוא סבור כי אין סמכות ליתן צו מאותן הסיבות שצוינו לעיל. "עמדת היועץ המשפטי לממשלה היא, כי סעיף 17ב(א) לחוק הבחירות... אינו מעניק ליושב ראש ועדת הבחירות המרכזית סמכות להוציא צו מניעה ביחס להפצתו של הסרטון ברשת האינטרנט - וזאת כל עוד תוכנו של הפרסום אינו מהווה עבירה על אחד מהחיקוקים המפורטים בסעיף 17ב(א) לחוק" (סעיף 4 לתגובה). עוד מוסיף לעניין זה המשיב 3 כי פרשנות על פיה קיימת סמכות למתן צו בגין תוכן תעמולה קשה משום שהיא "כרוכה בקניית סמכות

להגבלה על זכויות יסוד ובהן חופש הביטוי, ובענייננו חופש הביטוי הפוליטי" (סעיף 10 לתגובה).

7. לבסוף, מציין היועץ המשפטי לממשלה, כי העותרים אף הגישו תלונה ליועץ המשפטי לממשלה בגין הסרטון, וכי "תלונה זו נבחנה על ידי הגורמים הרלוונטיים בפרקליטות המדינה, אשר מצאו כי אין מקום לפתוח בחקירה פלילית בעניין הסרטון" (סעיף 13 לתגובה). המשיב 3 צירף לתגובתו עותק ממכתב שנשלח לב"כ העותרים מאת עו"ד שלומי אברמזון מפרקליטות המדינה - תפקידים מיוחדים, בו נכתב בין היתר כי "ספק רב אם הסרטון מקים את יסודות העבירה הנדרשים [עבירת הסתה לאלימות]".

דיון והכרעה

8. דין העתירה להידחות.

9. לעניין סוגיית הסמכות, ב-תר"מ 177/20 בר-לב נ' קורן (17.10.2013) (להלן: עניין בר-לב) עמדתי בהרחבה מדוע לטעמי, ליו"ר ועדת הבחירות המרכזית סמכות למתן צווי מניעה בגין תוכן של תעמולה. הטעמים שפורטו שם, יפים גם לענייננו. (שם, בס' 14-30).

10. העותרים טוענים כי הסרטון מהווה הסתה לאלימות נגד פרופ' יונה, העותר 1. לשיטתי, הסמכות למתן צווי מניעה בגין תעמולה גזענית שנדונה בעניין בר-לב, יפה גם למתן צווי מניעה בגין תעמולה המהווה הסתה לאלימות. זאת, בכפוף לקביעותי בעניין בר-לב: סמכות זו מוגבלת לנסיבות חריגות וכפופה למבחן הוודאות הקרובה.

11. רק אתמול קבעתי כי "מוטב היה אם המפלגות השונות היו מתמקדות בניסיונות לקרב בין האוכלוסייה היהודית לערבית, ולא בליבון ובניצול המתחים הקיימים ביניהן" (תב"כ 7/20 טיבי נ' ישראל ביתנו (4.2.2015)). אציין, כי דברים אלה נכונים גם ביחס לסרטון שבלב עתירה זו.

12. אולם, סמכותי אינה כוללת גניזת תעמולה שהדעת אינה נוחה ממנה. הסרטון מוגן מכוח חופש הביטוי הפוליטי, שניתן להגבילו רק אם קיימת ודאות קרובה כי הוא יביא לפגיעה קשה וחמורה באינטרס. העותרים טוענים, כזכור, כי הפצת הסרטון מהווה הסתה לאלימות נגד פרופ' יונה, ומעלה חשש לפגיעה בשלומו.

13. עם זאת, סבורני כי לא קיימת וודאות קרובה לפגיעה מעין זו. נראה כי העותרים מבססים את טענתם על עבירת ההסתה לאלימות הקבועה בסעיף 2ד144 לחוק העונשין. עבירה זו דורשת כי הפרסום הנחשד כמסית למעשה אלימות ייחשב כעבירה רק אם "יש אפשרות ממשית שיביא לעשיית מעשה אלימות או טרור". אולם, הסרטון מופץ ברשת האינטרנט עוד מיום 22.1.2015, ועדיין לא הוביל לאלימות מעין זו.

14. בנוסף, יש ליתן משקל לכך שהגורם האמון על הגשת כתבי אישום - הפרקליטות - לא מצאה לנכון לפתוח בחקירה פלילית בגין הסתה נגד המשיבים 1-2 ביחס לסרטון. ולבסוף, כפי שמציינים המשיבים 1-2, הסרטון לא קורא לצופיו - במפורש או במשתמע - לפגוע בפרופ' יונה. אמנם, יכול וסרטון יסית לאלימות גם ללא קריאה מפורשת במסגרתו. אולם, יש גם בכך כדי להוביל למסקנה כי במקרה דנא - אין וודאות קרובה לפגיעה בשלומו של פרופ' יונה.

15. משכך, העתירה נדחית. בנסיבות העניין, אין צו להוצאות.

ניתנה היום, ט"ז בשבט התשע"ה (5.2.2015).

 סלים גיבראין
 שופט בית המשפט העליון
 יושב ראש ועדת הבחירות
 המרכזית לכנסת ה-20